

Vývoj pojistného trhu v 1. třech čtvrtletích roku 2023

4.12.2023 - | Česká asociace pojišťoven

Celkové předepsané smluvní pojistné upravené metodikou ČAP z předběžných výsledků získaných od členů asociace dosahuje v 1. třech čtvrtletích roku 2023 hodnoty 127 mld. Kč.

Meziročně se navýšilo o 6,5 %, resp. o 7,8 mld. Kč. Ve srovnání se 7,5 % zaznamenanými ve stejném období minulého roku, resp. 7 % růstem dosaženými na konci roku 2022, se aktuálně i přes zlepšující tendenci stále jedná o zpomalení tempa růstu pojistného trhu jako celku. Příčinou je především vývoj v životním pojištění. Mírně nižší je letos i zastoupení pojistného v podnikatelských pojištění, i když ve 2. pololetí 2023 jeho růst zrychlil. Proti tomu všechna ostatní významná odvětví neživotního pojištění (pojištění vozidel i retailového majetku a odpovědnosti) si tempo svého nominálního růstu udržují na stabilních hodnotách, což ale ani tak zatím nedokázalo kompenzovat významný dopad inflace.

Životní pojištění

Předepsané pojistné v životním pojištění meziročně stoupl o 2,3 % a dosahuje 38,2 mld. Kč, tedy o 848 mil. Kč více než před rokem, kdy ale posílilo výrazněji, konkrétně o 3,2 %. V dominantní skupině běžně placených smluv, které reprezentují přibližně 96 % všech smluv životního pojištění, se dynamika růstu z loňských 3,7 % snížila o 1,1 p. b. na současných 2,6 %, a příslušné pojistné narostlo o 961 mil. Kč. V mezičtvrtletním srovnání ale dochází ke zlepšení. Objem jednorázově placeného pojistného aktuálně meziročně klesá, konkrétně o výrazných 18,4 %, nicméně jeho vývoj značně kolísá a na celkový výsledek má jen okrajový dopad.

Nadále se snižuje celkový počet smluv životního pojištění, i když jejich úbytek postupně zpomaluje. Meziročně jich je o 0,8 % méně, což odpovídá poklesu o necelých 39 tis. a aktivních jich aktuálně zůstává 4 832 tis.

Obchodní produkce ŽP

Počet nově uzavíraných smluv životního pojištění meziročně vzrostl o 9,2 %, a v 1. třech čtvrtletích roku 2023 se jich uzavřelo přes 386 tis. Souhrnně se tak počet nových smluv v životním pojištění meziročně navýšil o téměř 33 tis. Ze všech těchto smluv připadá 98 % na smlouvy s běžně placeným pojistným, kterých bylo nově uzavřeno 380 tis. Oproti růstu počtu nově uzavíraných smluv objem celkové produkce životního pojištění meziročně mírně klesl, a to o 2,2 %. Důvodem je propad u jednorázově placených smluv převyšující v meziročním srovnání 21 %. U běžně placených smluv naopak objem produkce dále roste, a to aktuálně o 18,1 %. Souhrnně se tak produkční pojistné snížilo o cca 222 mil. Kč, a to z loňských 10,3 na současných 10,1 mld. Kč. U do počtu dominantních běžně placených smluv ale meziročně posílilo o výrazných 906 mil. Kč.

Neživotní pojištění

Vývoj v neživotním pojištění, po zpomalení na konci prvního pololetí vlivem nižšího zastoupení předepsaného pojistného z podnikatelských pojištění, které má vždy na začátku roku větší podíl než ve zbývajících obdobích, se nyní mírně zotavil a postupně se vrací k dalšímu růstu. Dohromady se předepsalo 88,8 mld. Kč, tedy o 7 mld. Kč více než ve stejném období roku 2022. **To je sice**

meziročně o 8,5 % více, ale aktuální hodnoty přes zlepšení ani nadále nedosahují loňských hodnot ve výši 9,6 %. V hlavních skupinách neživotního pojištění se ale vývoj odlišuje.

Dominantní je i nadále pojištění vozidel, které má aktuálně na smluvním neživotním pojištění téměř 53% podíl. V **pojištění odpovědnosti z provozu vozidla** dosáhlo předepsané pojistné hodnoty **23,3 mld. Kč**, tedy o **5,1 %** vyšší než ve stejném období minulého roku. Dynamika růstu je nyní ve srovnání s dřívějšími poklesy mírně vyšší, přesně o 1,3 p. b., když na současnou hodnotu narostla z loňských 3,8 %. V **havarijním pojištění vozidel** je situace podobná. Ve srovnání se stejným obdobím minulého roku předepsané pojistné rostlo o **11,5 %** a také překonalo částku **23,3 mld. Kč**. Zmíněný vývoj je částečně podpořen i stále se navyšujícím portfoliem pojištěných vozidel. V povinném ručení sice růst postupně zpomaloval, ale nyní se trend otočil a jejich počet aktuálně meziročně stoupl o 1,8 %, tedy o 0,4 p. b. rychleji ve srovnání s minulým čtvrtletím. Podle zveřejněných údajů z databáze ČKP jich je k 30. 6. 2023 celkově pojištěno téměř 9,2 mil. Vyšším tempem aktuálně roste i počet havarijně pojištěných vozidel, a to meziročně o 7,8 %.

V **podnikatelském pojištění** letos stejně jako vloni nenastala podobná a ve srovnání s předchozími lety mimořádná situace způsobená akvizicí velkého objemu rizik. Ta před rokem vedla k růstu o výrazných 13,2 %. Nicméně z důvodu této vysoké srovnávací základy a při současné absenci dalšího mimořádného navýšení, již nedochází k takovému růstu. Přesto se situace v této oblasti oproti 1. pololetí zlepšila a pojistné nyní meziročně stoupl o 1,3 mld. Kč, resp. o 6,6 %. To dokresluje i ukazatel počtu uzavřených smluv podnikatelských pojištění, který se navýšil o 1,7 %, což je sice stále méně než v odpovídajícím období roku 2022, kdy posílil o 2 %, ale rozdíly se postupně stírají.

Retailové majetkové a odpovědnostnímu pojištění pokračuje ve vysokém nominálním růstu a tento trend měl donedávna stoupající tendenci, než se v aktuálně stabilizoval. Předepsané pojistné se meziročně navýšilo o cca 1,6 mld. Kč na 13,2 mld. Kč. **Aktuální růst dosahující 13,4 % tak stále překonává jak navýšení o 11,2 % zaznamenané na konci září roku 2022, tak i celkový loňský výsledek v hodnotě 11,4 %.**

Důsledky vysoké inflace

Při pokračujícím navyšování spotřebitelských cen, které do května letošního roku reprezentovala dvouciferná míra inflace dosahující za celý rok 2022 hodnoty 15,1 % a její postupný pokles až během roku 2023, stále platí, že nominální růst předepsaného pojistného zatím nepokrývá navyšování cen, a to ani v odvětvích s nejvyšším nárůstem, kam patří retailové pojištění majetku a odpovědnosti. Vysoký nominální, ale fakticky negativní reálný růst předepsaného pojistného tak nemusí být dostatečný na pokrytí stoupajících škod a závazků, a to jak v pojištění vozidel nebo majetku (např. eskalace cen náhradních dílů a práce), tak i v rámci odškodnění pestré palety zdravotních následků. Ty totiž často přímo reagují na nominální růst mezd, jehož další zásadní eskalace patří k fundamentálním rizikům boje s vysokou inflací.

Vývoj objemu škod z přírodních katastrof

Za 3. čtvrtletí roku 2023 nastalo celkem 29,8 tis. pojistných událostí přírodních katastrof zahrnující rizika povodní, vichřic, krupobití a atmosférických srážek, což ve srovnání s 27,8 tis. událostmi vzniklými během stejného období roku 2022 představuje nárůst o 7 %. Celkový objem těchto škod dosahuje částky 1,48 mld. Kč a oproti 1,42 mld. Kč za stejné období roku 2022 tak dochází k nárůstu o 4 %. Ve sledovaném období let 2016 až 2023 tak byl aktuální letní počet i objem škod, tedy za období od 1. 7. do 30. 9., druhý nejvyšší po roku 2021.

Celkový počet pojistných událostí i objem škod za všechna 3 čtvrtletí nicméně vychází meziročně o 40 % nižší z důvodu nízkého úhrnu během prvních dvou čtvrtletí roku 2023 ve srovnání s rokem

2022.

<https://www.cap.cz/tiskove-centrum/tiskove-zpravy/9224626-vyvoj-pojistneho-trhu-v-1-trech-ctvrtletich-roku-2023>